

De blauw

LARA STAAL / NTGENT

Wat denken we dat we aan het doen zijn?

Evelyne Coussens

Gezien op 30 juli 2026
Skatebowl 'De Velodroom' Oostende,
in het kader van TAZ26

Kan feitelijk inzicht de wereld veranderen, of hebben we toch straffe fictie nodig? Boeiend om te zien hoe regisseur Lara Staal de laatste jaren in haar werk bij NTGent balanceert tussen beide strategieën. 'De blauw', een voorstelling over de frictie tussen ordediensten en (vaak geracialiseerde) jongeren, helt over naar de kant van informatieoverdracht. En laat ons vervolgens zitten met de vraag: wat doen we nu met datgene wat Staal ons leert?

31 JULI 2026

Een interventieteam staat op het punt een skatepark binnen te rijden, een speellocatie buiten de theaterzaal waar wij als publiek op de stenen trappen zitten. Er is een klacht van een buurtbewoner rond overlast. Nog voor de combi aanzet horen we via de microfoons welke positie de agenten innemen tegenover hun opdracht. 'Het zijn ook altijd dezelfde,' foetert de een, die staat voor veiligheid, orde en regels. 'Ook degenen die bellen,' reageert zijn collega, op zoek naar verzoening en de-escalatie. Dan scheuren ze de 'overlastlocatie' binnen, met sirene en zwaailichten. Wij zitten in hun vizier. 'Dames en heren. Wat denken we dat we aan het doen zijn?'

Voor de derde keer snijdt Lara Staal een gepolariseerd debat aan, zet de belangen van verschillende betrokken partijen tegenover elkaar om ze vervolgens weer op één lijn te proberen plaatsen – die van de menselijkheid, van het wederzijds begrip. Dat deed ze eerder met 'Dissident' (2022, over het onderwijssysteem), met 'De gevangenis' (2024, over het detentiesysteem) en nu met de spanning tussen politieagenten en (hang)jongeren, vaak van kleur.

Het 'systeem'

Steeds zweeft boven die individueel gesprokkelde verhalen van frustratie 'het systeem' als ultieme schuldige, een maatschappelijk ingesloten machtsverhouding die de partijen, zelfs wanneer ze van goede wil zijn, bewegingsvrijheid ontnemt. Er zijn natuurlijk ironische parallellen te trekken in

de wederzijdse stigmatisatie: wat één lid van de groep doet wordt de hele groep aangesmeerd, of het nu de Marokkaanse hangjongere of de cokesnuivende agent is. Maar hoewel Staal erg haar best doet om ook het kwetsbare perspectief van de machthebbers (leerkrachten, gevangenismedewerkers, ordediensten) te benadrukken, blijft in mijn hoofd de wijsheid van Pippi Langkous malen: “Wie sterk is moet ook aardig zijn.”

Staal grondt haar artistieke proces steeds in uitgebreide research en documentair onderzoek. Voor ‘De blauw’ nam ze interviews af met agenten, jongeren, jeugdwerkers, en dook ze in de geschiedenis van het etnisch profileren – het zal niet verwonderen dat de wortels in eerste instantie terugreiken tot het straffeloze racisme van de rijkswacht met hun Golf GTI’s (‘He, makaki!’), via de menonwaardige behandeling van de eerste generatie arbeidsmigranten terug tot de vroegste kolonisatie van de landen waar die arbeidsmigranten later zouden worden gehaald. Eeuwen van vernedering, daar kan alleen diepgewortelde haat uit voortkomen. Tegelijkertijd ontbreekt het de agenten in een steeds complexer wordende wereld aan mentale ondersteuning en een handelingskader bij situaties die steeds vaker en steeds grover uit de hand lopen.

Alles is duidelijk in scène gezet, zodat het publiek zich bewust zou worden van het kijken zelf.

Staal heeft lak aan beroezende verhaaltjes. De machinerie van het theater is duidelijk zichtbaar, alles is duidelijk in scène gezet, zodat het publiek zich bewust zou worden van het kijken zelf, van de eigen blik. Een technicus loopt af en aan met een mobiele rookmachine om wat drama toe te voegen, een hardhandige fouilleerscène loopt uit op een gestileerde choreografie van gewelddadige handelingen. Doorheen de hele voorstelling zullen acteurs Armin Mola en Arber Aliaj in wisselende rollen ‘bad cop good cop’ mogen spelen. De Rambo versus de wijkagent. De *die hard* racistische flik versus de uitgeputte agent van kleur die wel wil, maar niet meer kan. Maar ook: de bijdehante vlogger die zijn rechten kent, de mondige rapper (muziek: Joram Kunde Boumkwo) die zich niet zomaar laat verjagen, de blowende bro’s van de wijk.

Combi-decor

Met de combi als mobiel decorstuk veranderen Mola en Aliaj gezwind van kledij, rol, kamp en accent. Het verleent ‘De blauw’ de noodzakelijke vaart en dynamiek, want Staal en NTGent willen met deze locatievoorstelling op scholen en buurtpleintjes gaan spelen. Alleen zit tussen de acties van de flikken nog steeds tekst, heel veel tekst. Feiten, cijfers, stellingnames, getuigenissen – zo van de interviewband de dialogen ingepleurd, lijkt het wel. Het resultaat zijn, niet voor het eerst bij Staal, *talking heads*. De ‘personages’ zijn geen dragers van lichamen, persoonlijkheid en psychologie, maar van informatie. Zeer wetenswaardige informatie, wraakroepende informatie, informatie die ons boos zou moeten maken. Maar is dat wel mogelijk, wanneer we niet affectief worden aangesproken?

In ‘De blauw’ lijkt de documentaire humus opnieuw zonder veel bemiddeling in een dramaturgisch kader te zijn beland.

‘Dissident’ leed aan dezelfde kwaal, in ‘De gevangenis’ koos Staal voor een theatralere aanpak en een sterke personagevorming, maar in ‘De blauw’ lijkt de documentaire humus opnieuw zonder veel bemiddeling in een dramaturgisch kader te zijn beland. Het R2D2-achtige politierobotje dat de hele tijd op de bühne staat vat de boodschap nog eens woordloos samen: ook een agent is maar een mens, geen robot. Zullen de jongeren op de pleintjes die hopelijk in grote getale Staals voorstelling zullen zien daaraan denken, wanneer ze de volgende keer worden gefouilleerd? Of zullen ze het ook echt voelen?